

SLOVENSKA BESEDA

Uredništvo: Dal-
matinova 8 - Upra-
va: Beethovnova 6
N a r o č n i n a:
Letno 40 Din, pol-
letno 20 Din, četrt-
letno 10 Din - Ce-
kovni račun 17.152
Izhaja vsak petek

ŠTEVILKA 32

V LJUBLJANI, 5. AVGUSTA 1938

LETNIK II.

Dr. M Korun:

Voditeljstvo

Izboljšanje razmer je mogoče le ob sodelovanju vseh državljanov z demokratičnimi metodami

Ena bitnost fašizma, predvsem pa nacionalnega socializma, je voditeljstvo, kar znači, da vodi gibanje vodja, ki je edini in sam vsemogočni in nikomur odgovorni voditelj pokreta. Njemu ob strani stojijo njegovi pomagači in sodelavci, ki jim določa delokrog ter jih postavlja in odstavlja edino vodja.

Voditeljstvo pozna odgovornost samo navzgor, navzdol, napram ljudstvu, so vodja in njegovi poslovdje neodgovorni; slednji odgovarjajo samo svojemu vodji, ta pa samo svoji vesti.

Vse korporacije in odbori, kolikor jih tako voditeljsko gibanje sploh pozna, ne smejo ničesar sklepati in odločevati, temveč imajo le posvetovalno pravico. O pravici ali celo dolžnosti kontrole in kritike ni govora, nasprotno: sta prepovedani.

V voditeljskem načelu je zapopadeno mnenje, da samostojna duhovnost poedinega pripadnika gibanja ni važna. Važna je samo disciplinirana pokorščina, ki jo morajo pripadniki izkazovati svojim vodjem.

Voditeljstvo načelo zanika individualno vrednost posameznika in temelji na načelu neenakosti posameznih ljudi. Kakor niso vse rase enakovredne, tudi ljudje iste rase niso enakovredni in zato ne smejo in ne morejo imeti istih pravic. Poleg posameznikov, ki so poklicani, da sami od sebe, ne po volji ostalih, postanejo vodje, imajo vsi drugi samo pravico živeti in dolžnost slepo se pokoravati vodjem.

Voditeljstvo raznih današnjih gibanj ni v bistvu nič drugega, kakor vračanje v polpretekle čase tako imenovanega prosvitljenege absolutizma. Tačas je krojil usodo narodov in držav vladar, postavljen po božji in svoji volji, ki je bil prepričan, da je to, kar on misli in hoče, za zaupane mu narode in države najboljša in njegova volja je bila zakon. Nikomur ni bil odgovoren, kakor niso današnji vodje; bližal se je nezmožljivosti, kakor jo pridaje nauk katoliške cerkve papežu.

Mislím, da ga ni med nami, ki ne bi voditeljstva iz gornjih razlogov načelno odklanjal. Čas sam bo tudi pokazal, da je trajno nevzdržno. Dokler so voditeljska gibanja bila borbena stranke, ki so se borile za zmago svojih načel, jim je, kakor v vojski, voditeljstvo morda dobro služilo. Ko pa so ta gibanja ponekod uspela in zavojevala oblast v državi in sprepletla državo s stranko ter bila postavljena pred nalogo pozitivnega ustvarjanja, se bo pokazalo, da je za uspeh potrebno odgovorno sodelovanje vsakega posameznika in vsega naroda. Kdor nima pravic, se svojih dolžnosti ne zaveda; kdor ima dolžnosti, hoče tudi svojo pravico, ne samo do slepe pokorščine, nego do sodelovanja in soodločanja.

In kadar pride čas, da dobe današnji vodje naslednike, kdo naj določi naslednika, če nima ljudstvo te pravice? Pokazalo se bo, da bodo mnogi mislili, da so poklicani, toda le malo jih bo moglo biti izbranih. Tačas, če ne prej, bodo voditeljska gibanja pretresali boji, ki bodo omajali njihove temelje.

Nikomur ne bi padalo na pamet, da bi se navduševal za voditeljska gibanja, če ne bi bil nekaterim usojen na zunaj viden uspeh. Toda moti se, kdor misli, da so ta gibanja zato dosegla uspeh, ker so temeljila na voditeljskem načelu. Uspela so samo tam, kjer so bila duševna in družabna nastojenja kritično neuravnovešena: voditeljska gibanja so tipično revolucionarna pojava. Povsod drugod, kjer razmere niso dozorele do revolucije, ne uspevajo in se potrebno izboljšanje razmer dosega samo ob sodelovanju vseh državljanov z demokratičnimi metodami in potom demokratičnih institucij.

Tudi pri nas je nekaj mladine, in ne najslabše, ki se navdušuje za razne domače «voditeljske» pokrete. Naj se ne da zanesti lepim besedam in ogorčenju nad žalostnimi pojavi našega domačega javnega življenja, temveč naj razmisli o načelni strani voditeljstva in naj se ne odreka najdražjemu, kar ima človek, predvsem mlad človek, svoji — osebnosti! Tega voditeljsko načelo ne priznava vsem, temveč le samoizbrancem!

V--n:

Beograjski obisk

Prihod g. dr. Mačka in tovarišev v prestolnico je določen na 14. avgust t. l.

Naše notranje politično življenje stoji neposredno pred zelo važnim dogodkom: Pred obiskom g. dr. Vladka Mačka, predsednika b. SDK in b. HSS pri voditeljih b. srbskih strank Združene opozicije gg. Aci Stanojeviću, Ljubi Davidoviću in Joci Jovanoviću. Ta obisk ne pomeni le akta kurtoazije in vrnitve svojačasnega obiska predstavnikov srbske Združene opozicije v Far-

kašiču, temveč ima predvsem namen, da pripomore k popolnemu razčiščenju odnošajev v okviru širše Združene opozicije in k globitvi zgodovinskega sporazuma z dne 8. oktobra lanskega leta.

Po podpisu sporazuma z dne 8. oktobra 1937 se je pričakovala akcija v večjem obsegu in razmahu. Marsikoga je prevzela nestrpnost, ker je od sporazuma

pričakoval neki hitrejši razplet situacije. Ta nestrpnost se je manifestirala zlasti v vrstah b. srbskih strank, kjer je celo neka skupina, nezadovoljna s taktiko šefov, prešla na aktivnejše terensko delo v okviru akcije, ki dobiva vedno bolj samostojen, poseben značaj.

Nobenega dvoma ni, da je pomenila objava sporazuma važen datum v novejši politični zgodovini našega naroda. Prav tako pa je tudi točno, da je po objavi sporazuma izostala ona akcija širšega obsega, ki se je upravičeno pričakovala, tako, da je nastal skoro splošen vtis, da niso bila s samim podpisom sporazuma rešena tudi vsa vprašanja taktike in skupnega dela na terenu. Storjene so bile razne napake. Namesto, da bi se najprej izvedla najširše organizirana akcija v predvojni Srbiji, so b. srbske stranke tratile svoje sile tudi v akciji v ostalih krajih države, kjer to ni bilo tako zelo potrebno in kjer so to akcijo že dolga leta uspešno vodili ljudje iz b. SD koalicije. In povsem razumljivo je, da je to razkosava-

H. K.:

Negotova prihodnost

Po vseh znakih sodeč, čaka človeštvo nova, še težja gospodarska kriza

Gospodarstvo je temelj vsega življenja. Življenje ima sicer tudi še druge sile in potrebe, vendar ustvarjata gospodarstvo in delo, proizvodnja in potrošnja, prve in najvažnejše pogoje za njegov razvoj. Res je, da človek ne živi samo radi kruha, vendar je še bolj res, da brez kruha ni življenja. Zato je prva in povsem naravna skrb slehernega zemljana: Kako zadostiti potrebam svojega življenja? Čim nepopolnejša in negotovejša je njihova zadostitev, tem večja je skrb. In brez nje ni nihče, ki dela in od svojega dela živi. Samo oni, ki nima nobene skrbi, more imenovati življenjsko skrb kot sebično in le oni, ki od zla dobro živi, more odrekati prednost vprašanju gospodarskega in socialnega življenja.

Gospodarska kriza, ki je pred desetimi leti zajela gospodarstvo vseh narodov, je uničila več vrednot in prinesla več težav, kakor vse strahote svetovne vojne, v katerih tiči glavni vzrok in vir vseh poznejših težav svetovnega gospodarstva. Tako posestnik in podjetnik, kakor kmet in delavec so občutili njene posledice, ki so pač najtežje za onega, ki živi od dela svojih rok in od donosa svoje zemlje.

Gospodarska kriza je zbudila v vseh slojih naroda zanimanje za gospodarska vprašanja in za vsa dogajanja v gospodarskem in političnem življenju človeštva. Vsak človek in vsak stan danes že dobro ve, da je njegova usoda odvisna od razvoja gospodarskih odnošajev. Zato so tudi bili s tolikim splošnim zanimanjem in upanjem spremljani vsi znaki gospodarskega izboljševanja, ki so se pričeli pojavljati konec leta 1936.

Gospodarska kriza je dosegla svoj višek leta 1932., ko so svetovna proizvodnja in trgovina, kakor tudi cene surovin in

nje sil, ki bi se morale osredotočiti na predvojno Srbijo kot težišče te akcije, zavrlo in otežilo delo v teh krajih, kar se je pokazalo kot ovira prodiranju temelja sporazuma in njegove ideje prav tam, kjer je bilo najpotrebnejše.

Sestanek gg. dr. Mačka in njegovih prijateljev iz b. SDK, b. HSS in b. SDS s šefi b. srbskih strank bo sedaj dokončno rešil tudi ta vprašanja taktike in skupnega, načrtnega dela; obenem pa mora sprožiti pozitivno akcijo najširšega razmaha, povdarjajoč pri tem temeljna določila sporazuma: Najširšo demokracijo, ureditev vseh vprašanj na čisti podlagi sporazuma, pač pa z ozirom na izrazite potrebe vsake pokrajine zase in pa priznanje popolne enakopravnosti vseh državljanov.

Če se bo vse zgodilo na tej podlagi in po tej zamisli, bo rodil beograjski obisk in sestanek one rezultate, ki jih od njega pričakujejo vsi Srbi, Hrvati in Slovenci in ki bodo odločilnega pomena za vsa bodočnost in usodo naše lepe Jugoslavije.

agrarnih pridelkov dosegle skrajno stopnjo zastoja. Leti 1936. in 1937. sta prinesli znatno povečanje proizvodnje in zvišanje cen surovin ter vseh poljedelskih pridelkov, tako, da se je pričelo govoriti in pisati o prenehanju gospodarske krize in o novem razdobju živahnije in donosnejše gospodarske delavnosti.

Mnoga znamenja so takoj opominjala, da je to izboljšanje le začasno in nepopolno, ker so bili tudi njegovi vzroki le začasni in nestalni. Glavni vzrok večje gospodarske delavnosti in zvišanja cen je bil v ogromnem, vsesplošnem oboroževanju in v povečanem povpraševanju po surovinah in zalogah v vojne svrhe. Razen tega je delala vsaka država velike investicije za javna dela, ki so tudi povečala gospodarsko delavnost in zmanjšala število brezposelnih. Niti prvi, niti drugi vir večje proizvodnje in višjih cen pa ni trajen. Državne investicije in delo na oboroževanju imajo svojo časovno in denarno omejitve. Zato je veliko vprašanje, ali se bo kolo gospodarske delavnosti pod njihovim vplivom hitreje zasukalo, ali pa se bo nepričakovano ustavilo oziroma se še celo zavrtelo nazaj.

Prvih šest mesecev letošnjega leta vzbujala slabe slutnje. Zopet se zmanjšujeta industrijska proizvodnja in svetovna trgovina, zopet se kupičijo vedno večje zaloge surovin in agrarnih pridelkov, zopet pa tudi padajo njihove cene. Svetovna cena pšenice je zopet padla na 93 dinarjev za meterski stot in njene prekomorske zaloge daleč prekašajo svetovno potrebo in povpraševanje. Nekateri države so ustavile vsako plačevanje v gotovini, druge pa, — bodisi še tako bogate —, se borijo s finančnimi težavami in proračunskimi primankljaji.

POLITIČNI TEDEN

Sedaj je končnoveljavno določen dan obiska g. dr. Mačka v Beogradu in sicer za prihodnjo soboto. Sedanja pot Hrvatov v Beograd pomeni nedvomno nad ves važen dogodek v zgodovini notranjepolitičnega razvoja naše države. Minilo je devet let, odkar so zapustili svobodno izvoljeni predstavniki Hrvatov srbsko metropolo, razočarani in razžaljeni, noseč s seboj svoje voditelje, padle v borbi za pravice svojega naroda. Med Beogradom in Zagrebom, med otroci iste matere, je zazijal prepad, ki je izgledal nepremostljiv, a strastna borba, ki se je razvnela med obema taboroma, je pretresala temelje naše mlade države, ogrožene v onih burnih dneh tudi od zunaj.

Ni še minilo deset let, doba, ki ne predstavlja ničesar v življenju narodov, in zaceljene so stare rane. Brata si znova podajata roko, a kar je najvažnejše, sprava ni le med glavami in veličinami, ki so često samozvanci, marveč resnično in neposredno med obema jugoslovanskima narodoma. G. dr. Maček, predstavnik in voditelj Hrvatov, čigar legitimacije ni doslej še nihče osporaval, niti na opozicijski, niti na vladni strani, ne prihaja v Srbijo samo med voditelje, da stavi tam svoj podpis pod neko krpo papirja, marveč predvsem med narod, da sliši od njega samega, kako sprejema bratsko roko, katero mu potom njega ponuja hrvaški narod.

Obsega tega razvoja so se začeli zadnje čase zavedati tudi na vladni strani. Ne mine skoro politična prireditelj vladne skupine, da se ne bi kdo izmed voditeljev režima zastavil tudi pri napovedani poti g. dr. Mačka v Beograd. Tudi g. predsednik vlade in g. notranji minister nista mogla mimo tega, nad vse važnega notranjepolitičnega dogodka, ki pomeni nedvomno veliko patrijotično gesto Hrvatov do Jugoslavije. Sedaj pač ni več mogoče točiti po obrabljenem «državotvornem» bobnu in kazati na političnega nasprotnika s sumničanjem protidržavnosti, ki je toliko časa služila za tako hvaležno orožje v notranjepolitični borbi, s katerim je najpraznejši agitator lahko zaščitil brez priziva svojo nezasluzeno pozicijo. Strašilo «protidržavnosti» se seli sedaj v staro ropotarnico, od koder se ne bo najbrže nikdar več vrnilo. Gospodje na oblasti morajo v novem položaju uporabljati torej nova gesla. G. dr. Korošec je na shodu v Šoštanj izrazil nado, da bo g. dr. Maček prihodnič ustavil svoj vlak na pravi postaji, kjer je večina Srbov, Slovencev in muslimanov (kateri narod predstavljajo slednji, je nejasno, op. ur.). Torej se najvišji predstavniki vlade postavljajo naenkrat na demokratično stališče in ta izprememba v mišljenju režima je gotovo razveselila vso opozicijo. In kadar bo vlada dokazala s svobodnimi in tajnimi volitvami, da je njena postaja res prava, tudi opozicija, zvesta načelom demokracije, ne bo nič ugovarjala proti temu, da vlakovodja g. dr. Maček tam ustavi svoj vlak. Nasprotno, vsa jugoslovanska politična javnost željno pričakuje, da bi ji bila v kratkem dana priložnost, na demokratičen način izbirati to postajo.

—sj—

Ob vedno večji politični in finančni negotovosti se pojavlja v vseh državah vedno občutnejši zastoj poslovanja, ki kaže na preobrat gospodarskega položaja na slabše. Ne da se še reči, kakšen obseg bo zavzel ta nevesni preobrat. Odločilen bo razvoj gospodarskih razmer v Ameriki, od koder sta tudi izvirala začetek gospodarske krize in pa zadnje gospodarsko izboljšanje.

Povoljna gospodarska situacija leta 1936.-37. ni mogla omogočiti razvoja na boljše, ker ni bilo vzporedno storjenega ničesar za obnovo svetovne izmenjave dobrin, ki je bila po vrednosti preteklega leta za dve tretjini manjša, kakor leta 1929.

V dobi povečane gospodarske delavnosti leta 1936.-37. ni bilo storjenega ničesar za obnovo mednarodnega gospodarskega zupanja in za odstranitev vseh onih ovir mednarodne trgovine,

ki so se uveljavile v dobi krize in ki onemogočajo svobodno izmenjavo dobrin ter finančno stabilnost. Tako je navzlic gospodarskemu izboljšanju ostala zaprta pot obnovi svetovnega gospodarstva, ki edina more trajno dvigniti in obnoviti vsa narodna gospodarstva.

Gospodarska bodočnost je negotova. Nevarnosti so velike, ker bi utegnili nova gospodarska kriza biti še mnogo težja od prejšnje in pa po svojih socialnih posledicah še bolj uničujoča. Napori demokratičnih držav za obnovo svetovnega gospodarstva so v tesni zvezi z napori za ohranitev svetovnega miru. Od njihovih uspehov je odvisno, ali bo človeštvo ohranilo svoj mir in v prijateljskem sodelovanju premagalo težave svojega gospodarskega in političnega razvoja, ali pa nas čakajo še nove težke preizkušnje in usodne krize.

-nik, Ljubljana:

Ob 20letnici Jugoslavije

Vsem pozitivnim silam naj se da priložnost za delo v korist naroda in države

Že naravno je dano človeški duši, da s posameznimi dogodki v zunanjem stvarnem svetu ali soglašajo, ali pa ogorčeno ugovarja. Ker pa ima vsako človeško bitje svojo lastno miselnost, je logično tudi toliko različnih misli. To je potem tudi posledica različnih mišljenj, različnih nazorov in pojmovanj. Spoštovanje miselnosti vsakega posameznika kot njegovega največjega zaklada nam narekuje tudi spoštovanje vsake politične opozicije. Opozicija, stvarna in prevdarna, nam le kaže veliko politično zrelost naroda. Težje je stvarno ugovarjati, kakor vladati, — je bila parola pokojnega Masaryka.

Politično življenje je po širnem svetu zadnje čase sila razgibanano in borbeno. Politiki so sicer opetovano poskušali po vseh mogočih državah kar na mah odpraviti posamezne politične stranke ali tudi samo struje teh strank. Ustanavljali so tako imenovane državne stranke, ki naj bi bile izrazit pomočnik režima. Vdihniti so hoteli kar čez noč tem strankam svojo ideologijo; misel, porojena v eni glavi, naj bi bila osrednja misel vsega naroda. Kakor je to absurdno, tako je bilo tudi nemogoče! Rodil se je še hujši odpor, pri ekstremistih tudi s silo orožja. Preudarne glave so iskale pomoč odločno pri pravi demokraciji, drugi so tipali pri drugem načinu odpora; rodila so se tudi politična «gverilska» gibanja. Posamezniki so hoteli na lastno pest odpraviti nasilje političnega diktatorstva.

Vsa taka razmišljanja nas logično privedejo do zaključka, da mora vsaka politična misel zrasti iz naroda samega, sicer nima zanesljivih tal za bodočnost. Vsega tega nas nauči širok pogled po svetu. Pri pogledu na naš mali narod, ki je za razne

sodobne eksperimente premajhen, še bolj pa politično premal, nas mora zgroziti že sama misel, da bi sploh kaj enakega poskušali. Ko sedimo najmlajši med slovanskimi narodi na mejnicah velikih narodnih edinic, med velikimi sosedi, nas nikakor ne sme prevzeti misel, da bi si kovali usodo na tak način. Za eksperimentiranje pri nas ne sme biti ne časa, ne prostora! Ustavljajmo si svojo bodočnost po preizkušeni metodi prave demokracije, ki v plemenitem boju dovoljuje politično udejstvovanje vsakemu posamezniku in celoti. Spoštujmo mnenje vsakega posameznika kot nekaj svetega. Ne pustimo si politično vsiljevati tujih misli kot našo lastno voljo.

Dvajset let je že naša država pozorišče bojev za končno obliko države. Prešli smo že marsikatero obliko ter jo tudi zavrgli kot neprimerno. Spreminjali smo ustavo kot osnovnico vseh zakonov. Menjali smo režime, dajali priliko marsikateremu politiku, da pokaže svoje zmožnosti pri upravljanju države. Koliko so ti politiki uspešno vršili svoje posle, je narod že ali pa bo še ocenil, marsikaterega pa je tudi že obsodil! Sedanji režim je prevzel težko nalogo, da državo pripelje v zaželjeno končno obliko. Režim kot tudi opozicija imata nalogo, da sodelujeta pri tem delu, kolikor je slednji sploh omogočeno tako sodelovanje. Priznavamo, da je zadnje čase delovne opozicije v tej smeri zelo agilno in borbeno, kar nas more le razveseliti. Vsa politična razgibanost nam je porok za lepšo bodočnost naše države. Sedanji režim bi dal naši državi za dvajsetletnico najlepše darilo, če bi ji dal končno politično obliko in osnovo za svobodno politično in gospodarsko izživiljanje vsega naroda.

jejo to naporno in nervozno preselejevanje politikov iz kraja v kraj, s shoda na shod, s konference na konferenco, s fantovskega tabora na dekliški tabor, kot nujno pripravo za bližajoče se volitve v narodno skupščino. Očividno imajo prav, zlasti če zasledujemo vsebino govorov teh politikov. V «Jugoslovenskem Lloyd» pa beremo v zvezi s temi političnimi izleti tudi naslednjo notico: «Politične demonstracije in turizem. Dubrovnik se letos ne more ravno pohvaliti z nekim posebnim turističnim prometom. Čeprav je to, žal, resnica, se vendar razni tamkajšnji politiki trudijo na vse mogoče načine, da domače in tuje goste odvrta od svojega lepega mesta s prirejanjem vsakovrstnih svojih političnih javnih nastopov in demonstracij, medsebojnih strankarskih napadov in pretepov. Gostje pač niso dolžni, da te politične «izlive» gledajo in trpijo, pa je zato njihovo ogorčenje povsem razumljivo. To dubrovniškemu tujskemu prometu prav gotovo ne bo koristilo. Celo vrsto javnih nastopov in političnih sestankov so imeli v zadnjem času v Splitu, Dubrovniku in drugih dalmatinskih krajih dr. Stojadinović, ministri Letica, dr. Miletić, Čvrkić in drugi.

Velike reforme

Ko je pred več, kakor tremi leti prevzel ljubljansko mestno občinsko upravo v svoje roke sedanji režim z županom oziroma predsednikom g. dr. Adlešičem na čelu, je JRZ tisk gostobesedno in navdušeno napovedoval velikanske reforme, ki jih bo nova uprava izvršila že v kratkem na vseh svojih delovnih področjih. Besede so postale meso in ljubljanci so danes naravnost vznemirjeni nad velikopoteznostjo teh reform. Pred kratkim je namreč mestna občina uniformirala, — zaenkrat sicer le po glavah —, tudi svoje nižje uslužbenstvo in ga opremila z enotnimi čepicami s svetlimi gumbi in emblemi ljubljanskega mesta. Kar ginljivo-toplo postane človeku pri srcu, ko gre tako-le zjutraj zgodaj na izprehod in sreča na delu cestne pometaje in smetarje z novimi čepicami na glavah. Pa naj še kdo trdi, da tudi današnja ljubljanska mestna uprava ni «napredna»?...

Zanimivi dogodki

Pri ljubljanskem «Jutru» in ostalih njegovih listih je prišlo do pomembnih sprememb. Svoj delež je prodal dosedanji predstavnik listov «Jutrova» konzorcija g. Adolf Ribnikar članom zadruge «Napredni tisk» in istočasno izstopil iz konzorcija «Jutra». V zameno pa je dobil g. Ribnikar dosedanji «Mariborski večernik Jutra», ki ga je docela preuredil in ga izdaja odslej kot nadstrankarsko, gospodarsko in informativno glasilo na šestih straneh pod imenom «Večernik» tudi še nadalje v Mariboru. V svoji uvodni besedi in prvi obnovljeni «Večernikovi» številki je poudaril izdajatelj g. Ribnikar predvsem naslednje: «Nekoč smo Slovenci lahko računali samo na sebe. Danes apeliramo na Jugoslavijo kot skupno državo Slovencev, Hrvatov in Srbov. Apeliramo na prijateljske in zavezniške države, ki so s krvjo posvetile naš državní in narodni obstoj. Maribor in vsa severna meja Slovenije je danes predstraža Jugoslavije in njenih zaveznikov. Tudi danes ni čas za medsebojno strankarsko uničevanje in zaničevanje. Zapadnoevropske demokracije, ki se jim pridružuje kot dika in ponos Slovanov češkoslovaška demokracija, so nam vzor, kako se morajo med seboj spoštovati in ceniti poedinci ter kolektive. Ne v slogaštvu, pač pa v plemenitem medsebojnem tekmovanju na temelju prave demokracije je pravi razvoj zrelega naroda. Zastavljajmo strankarske in druge interese moramo iskati in najti možnost, da se bodo v dobrobit in procvit države ter celokupnosti naroda zbirali pri skupnem delu Slovenci brez razlike političnega mišljenja ali stanovske pripadnosti. «Večernik» nima stremiljenja biti vodilni list Slovencev, ker bo njegovo prizadevanje najprej posvečeno severnemu delu Slovenije. Zato ne bomo jemali v zakup niti političnega vodstva, niti vse politične modrosti. Gledali pa bomo na vse dogodke brez strankarskih očal, objektivno in po svoji najboljši vesti. Pomagati hočemo in podpirati vse, kar je zdravega in dobrega.»

Ali bomo res dočakali?

V zadnjem času je notranjepolitično ozračje v Jugoslaviji nekako v zarji bližajočih se volitev v narodno skupščino, kar potrjujejo tudi nešteti agitacijski sestanki predstavnikov vlade, kakor tudi opozicije križem države. Ob tej priložnosti ne bo odveč, če obudimo nekaj spominov na velike obljube, ki so jih pristojni in sedanji vladajoči politiki dali ob prevzemu oblasti v svoje roke pred dobrimi tremi leti. Takrat je v svoji vladni deklaraciji rekel g. dr. Stojadinović med drugim sledeče: «Trudili se bomo, da prilagodimo težnjam in željam ljudstva posamezne zakone, zlasti zakone, ki so političnega značaja, kar velja zlasti za volilni zakon, za tiskovni zakon in za zakon o zborovanjih in društvih. Želimo na ta način omogočiti resnično udeležbo najširšim slojem prebivalstva pri državni, banovinski in občinski upravi.» — To se zaenkrat sicer še ni uresničilo, morda se pa še bo, če ne danes, pa jutri. Ima vremena! Glavno slovensko režimsko glasilo JRZ «Slovenec» pa je takrat v obrazložitvi te vladne deklaracije dne 19. julija 1935 napisalo naslednje: «Nova demokratska doba neobhodno zahteva v prvi vrsti, da se vrne ljudstvu splošna, enaka in tajna volilna pravica, ki edina jamči za to, da pride do izraza resnična volja ljudstva. Zakaj izkušnja je naučila vse evropske demokratske narode, da se je povprečnemu človeku mogoče odločiti po svojem prepričanju in vesti samo, če tega noben zunanji činitelj ne otežuje ali pa ne onemogoči s tem, da lahko kontrolira vsak posamezen glas, z drugo besedo: Volitve so svobodne samo, če je volilec dejansko popolnoma neodvisen od vsake tuje sile in pritiska ali vpliva, ko oddaja glas za tistega kandidata, kateremu zaupa zastopstvo svojih interesov. Zato je tajnost volilnega glasovanja temeljna zahteva demokratskega reda. Zato ne more in ne sme biti dopuščen noben dvom, da bo novi, Stojadinovičev režim, uvedel novi demokratski volilni zakon na osnovi tajne volilne pravice in uzakonil vseskozi demokratski volilni red, kakor ga zahteva ljudstvo, ki smatra to za svojo najosnovnejšo pravico, o kateri sploh ne more biti nobene debate. Javnost glasovanja ni ustavno določena, ampak je bila uzakonjena s posebnim zakonom, ki se lahko vsak čas izpremeni, ustava sama pa upostavitelj tajnega glasovanja še olajšuje, ker določa svobodne volitve, svoboda brez tajnosti glasovanja pa je iluzorična. Saj so fašistični režimi uvedli javne volitve izven okvira ustave prav zato, da onemogočijo ali obtežijo svobodno odločitev proti obstoječemu režimu. Naloga, ki jo je prevzela nova, Stojadinovičeva vlada, da zopet pride v političnem življenju do polne veljave ljudstvo, ne dopušča, da bi kdorkoli samo poskušal oteževati restavracijo demokracije in demokratskega volilnega reda ali pa delati na zvođenju, potvarjanju in okrnitvi popolne volilne svobode. Zakaj tak človek in taka institucija bi se pregrešila zoper vsa načela, na katera je sedanja vlada postavljena, in bi izgubila s takim, v resnici protidržavnim in protiljudskim delovanjem vsako pravico do političnega obstoja.» — Tako so pred tremi leti govorili, pisali in obljubljali. Sedaj pa prihaja odločilni čas, da jih narod prime za besedo. Bomo kmalu videli, ali jo bodo držali in izpolnili? Prihodnje volitve naj bodo odgovor na to vprašanje in dvom...

Iznajdljivost

V neki občini v južnem Banatu so razkrili nedavno zanimivo afero. Lansko leto je tamkajšnji župan pobiral občinske davščine in doklade predvsem od najubožnejših občanov, — premožnejši so svoje obveznosti lahko poravnali itak v gotovini —, v žitu, katerega pa ni prodal, češ da bo doseglo letošnjo pomlad itak «boljše cene». Ko se je pričela cena pšenice res dvigati, je odkupil za davke nabrano žito sam zase po 140 dinarjev meterski stot in odrajtal kupnino v občinsko blagajno. Čez nekaj dni pa je prodal isto pšenico naprej že po 220 dinarjev stot, kar pomeni, da je «zaslužil» nekaj stotisočakov kar mimo grede...

Zunanja politika

Zopet nam prihajajo na ušesa vesti, ki ne morejo pomeniti ničesar dobrega za človeštvo. Pravijo, da so se na Daljnem vzhodu že pograbile ruske in japonske čete in da se neprestano vali iz Rusije na mandžursko mejo novo orožje in municija, spremljano od velikih odredov vojaštva. Japonski mogotci očividno mislijo, da bodo z enim okretom roke spravili lahko ves svet v žep, vendar, kakor se ni dala prej oplasiti Kitajska, tako se sedaj ne da tudi Rusija. To je tudi Litvinov brez ovinkov povedal japonskemu poslaniku v Moskvi, ko je prišel razgrajati v njegov zunanji urad zaradi spopadov pri Čangkutengu. Gotovo je sicer, da si Rusija ne želi vojne z Japonsko, vendar se je tudi ne boji. Želi pa olajšati položaj Kitajske s tem, da odvede kolikor mogoče velik del japonske vojske s kitajskega bojišča. Japonci morajo že sedaj imeti na sovjetski meji nad četrt milijona vojakov, kar ne more posebno ugodno vplivati na njihov, že itak težaven položaj na japonskih bojiščih.

Te vesti so navzlic temu povzročile precejšnje vznemirjenje na zahodu, kjer se zavedajo odgovornosti, pred katero jih lahko postavi neodgovorno delovanje diktatorskih držav. V Berlinu, Rimu in Tokiu so že davno skovali načrt koncentričnega napada na Sovjetsko Rusijo, vendar so se dogodki razvijali vse drugače, kakor po programu. Najprej je obtičala Japonska sredi Kitajske v brezizglednem položaju. Upor v Španiji se navzlic počasnemu zmagovanju nacionalistov polagoma, toda sigurno razvija proti interesom diktatorskih vesil, čeprav so te tam vložile silne žrtve v krvi in denarju. Francoska meja na Pirenejih namreč navzlic temu zmagovanju ni ogrožena, še manj pa bi se dala doseči enostranska premoč v Sredozemskem morju. S Češkoslovaško Nemci tudi niso mogli tako lahko obračunati, kakor so si predstavljali, čeprav ostaja to vprašanje z ozirom na nepopustljive izjave Henleina na taboru v Vratislavi in na silne irendentične ovacije, ki so bile ob tej priliki prirejene Hitlerju, še vedno najkockljivejše vprašanje sodobne politike.

Poset angleške kraljevske dvojice v Parizu je okrepil zveze med obema velikima zahodnima demokracijama tako, da tvorita danes neosvojljivo trdnjavo miru, zaščiteno s takim silnim oboroževanjem.

Njun pritisk je vedno bolj občutili tudi v raznih malih državah, ki so že močno koketirale z diktaturo. Če bi se danes pograbilo Rusija in Japonska, bi spričo tega razvoja bilo težko verjetno, da bi Japonska mogla računati na pomoč svojih evropskih zaveznikov.

Dobre vesti pa prihajajo z Balkana. Ta je sedaj povezan v politično enoto, katera mu jamči miren razvoj za dolgo vrsto let. V Solunu je bil v nedeljo podpisan sporazum, glasom katerega je sedaj tudi Bolgarija stopila v krog Balkanske zveze. Sicer so se med Jugoslavijo in Bolgarijo v zadnjih letih tako izboljšali odnosi, da je prodrla zavest slovenske skupnosti že med vse sloje balkanskih slovanskih narodov. Likvidacija računov sedaj med Bolgarijo, Grčijo in Turčijo pa pomeni še nov korak na poti miru in uspeha v današnjem razruvanem svetu.

Domači pomenki

Pa so le pravi možje

Režimski JRZ tisk, predvsem beograjski in ljubljanski, dosledno napada voditelje Združene opozicije in bloka sporazuma, jih omalovažuje in jim odreka vsako zmožnost za vodstvo naroda. Da ti naši preizkušeni voditelji vendarle niso tako od muh, pa daje nov zgovoren dokaz odprto pismo nekega Pavla Kararadovanovića, ki ga je objavilo na naslov predsednika b. Radikalne stranke g. Ace Stanojevića glavno glasilo JRZ «Samouprava» in v katerem omenjena oseba poziva g. Stanojevića, naj zapusti družbo opozicijskih politikov in vstopi v JRZ.

Če ga vabijo v svojo sredo, gospod Ace Stanojević vendarle ne more biti tako nezmožen in brezpomemben, kakor ga skuša isti tisk naslikati v svojih drugih sestavkih. Najbrže se je režimski žurnalistični gospodi zopet enkrat pošteno zale-telo...

Skrb za tujski promet

Kljub hudi vročini, ki vlada predvsem v južnih pokrajinah naše lepe domovine, so ministri naše vlade s svojim predsednikom dr. Stojadinovićem vred že nekaj tednov na najživahnejšem političnem agitacijskem potovanju. Razni listi označu-

DOMA IN NA TUJEM

Angleško oboroževanje

Angleška spodnja zbornica je te dni odobrila še nekaj naknadnih, dodatnih kreditov za izpopolnitev angleškega vojnega letalstva in znaša letošnji celotni proračun v te svrhe nekaj čez 30 milijard dinarjev.

Pomembna izjava angleškega kralja

Po svečanem sprejemu, ki ga je nad dva milijona Parižanov privedlo angleški kraljevski dvojici, je kralj Jurij VI. na slavnostnem banketu predsednika republike v svojem govoru poudaril tudi sledeče:

«Dolgotrajno in prisrčno sodelovanje obeh držav je pokazalo, da smo prežeti z istimi ideali. Oba naša naroda sta enako močno vdana demokratičnim načelom, ki pač najboljše ustrezajo njenemu prirodemu geniju. Nadahnjeni smo z isto vero v blagodatni osebnosti svobode. Ponosni smo na to svojo politično vero, ki jo delimo tudi z drugimi velikimi narodi. Zavedamo pa se, da ta vera zahteva veliko odgovornost. V dobi, v kateri živimo, terja ta vera od nas mnogo višjo stopnjo plemenitih lastnosti in odporne sile, kakor kdajkoli poprej!»

Te besede so za današnje mednarodne razmere in odnose, kakor tudi za ves nadaljnji razvoj dogodkov v Evropi in ostalem svetu več,

kakor pomembne in upoštevane vredne.

Vdanost v božjo voljo

Pred kratkim so imeli v neki vasi v bližnji ljubljanski okolici cerkveno proščenje ali, kakor pravimo po domače: žeganje. Po starem običaju in vrstnem redu bi moral iti na župnijski sedež po župnika neki posestnik, ki pa se je tej dolžnosti upri z izgovorom, češ: «župnik je mlad in spočit, jaz pa sem zgaran od celotedenskega dela na polju. Zato bodo že gospod fajmošter lažje prišli peš k nam, kakor bi jih jaz utrjen hodil z vozom iskat!» Nič ni pomagalo, možakar se na vse prigovarjanje vaških veljakov ni hotel podati. Po gospoda župnika je moral iti z vozom drug posestnik. Pa se je zgodilo še isto žeganjsko noč, da je upornemu posestniku kar na lepem pogorel kozolec, poln žita. Vaško javno mnenje je šepetalo, da je malovernega upornika zadela kazen božja. Tudi pogorelec sam je bil na pogorišču tega mnenja, ko je dejal: «Zdaj pa imam! Bog me je fliknil in štrafal, ker nisem hotel peljati gospoda. Sicer pa, Bog je dal, Bog je vzel, zgodi se njegova volja. Pa ho že zopet dal!» Možakar je imel prav in je še pristavil: «Saj sem zavarovan pri Vzajemni zavarovalnici, ...»

Patrijarh Gavrilo je bil te dni slovesno ustoličen na prestol srbskih patrijarhov v Peči v Črni gori.

Naravnost tropična vročina vlada že nekaj časa v Hercegovini in južni Dalmaciji. Na solncu kaže toplomer 50 stopinj Celzija. Vsi vodnjaki in studenci so se docela posušili in ljudstvo nepopisno trpi zaradi pomanjkanja pitne vode. Živina poginja kar na veliko.

Znano Begovićevo dramsko delo «Ameriška jahta v splitskem pristanišču» bodo filmsko posneli v Splitu. Film bo izdelalo praško filmsko podjetje Reuter. Glavno vlogo bo igral Zvonimir Rogoz.

Na novih motornih vlakih je generalna direkcija državnih železnic že znižala doplačilo na vozno ceno prvega in drugega razreda s prvotnih 80 dinarjev za vožnjo brez razlike dalje na 40 dinarjev za vso progno Beograd—Dubrovnik oziroma na 20 dinarjev za razdaljo Beograd—Sarajevo ali Sarajevo—Dubrovnik. Obenem je tudi preklcala prvotno določilo o omejitvi prtljage in sme sedaj vsak potnik vzeti s seboj v motorni vlak toliko prtljage, kolikor je lahko vzame v navadnem vlaknu na polici nad seboj in pod klopjo.

Nenavaden protest. Te dni je doživel Zagreb kaj nenavadno demonstracijo. Okrog 700 zagrebških vrtnarjev in prodajalcev zelenjave in sadja je v velikem sprevodu prišlo pred bansko palačo, kjer so glasno protestirali proti temu, da se v zagrebških branjarjih in buffetih tudi prodaja sadje. K banu je odšla posebna deputacija demonstrantov in mu izročila tudi pismen protest.

Jubileji ministrskih predsednikov. Poleg jugoslovanskega ministrskega predsednika dr. Stojadinovića, ki je dočkal 50 let starosti, je slavil te dni svojo 70-letnico rojstva predsednik rumunske vlade patrijarh Miron Cristea. V vsej Italiji in v njeni zaveznici Nemčiji so pa pred dnevi izredno slavnostno proslavili 55-letnico Mussolinija.

OUZD v Osijeku gradi novo palačo, ki bo največje poslopje v vsem Osijeku. Nova palača bo zavzemala prostornino 25.000 kubnih metrov in bo v njej 218 raznih sob in drugih prostorov.

V Benetkah se bo vršila konec avgusta velika mednarodna filmska razstava in bo na njej najmočnejše zastopana Nemčija.

Gospodarski svet Male antante bo pričel zasedati v Splitu 30. septembra t. l. in so na dnevnem redu tega zasedanja razna trgovska, carinsko-politična in blagovno-tarifna vprašanja, ki so nastala predvsem v zvezi z novo nastalim položajem v srednji Evropi in s priključitvijo Avstrije k Nemčiji. Rumunija je izdelala posebno študijo o še tesnejšem sodelovanju Češkoslovaške, Jugoslavije in Rumunije v Podonavju.

Za zvišanje uradniških plač se je zavzel silno energično v zagrebškem občinskem svetu občinski svetnik inž. Horvat, ki je dejal, da smatra, da so uradniške plače vobče, predvsem na dohodki zagrebških občinskih uslužbencev in uradnikov, mnogo prenizko odmerjene v primerjavi z življenjskim standardom, na katerega imajo uradniki pravico. Govornik je pristavil: «Uradniki so važen del konsumentov in 90% jih živi le od suhe plače. Če hočemo od njih zahtevati dobro in vestno delo, jih moramo tudi temu primerno plačati. Ta denar gre v promet, ga znatno poživi in se zopet povečan vrača v mestne blagajne. Gospodarski, upravni in socialni razlogi govorijo za upravičeno zvišanje uradniških prejemkov. In zato se plače naših uradnikov morajo povečati.» V ljubljanskem občinskem svetu takih besedi že izlepa ni bilo slišati, čeprav vsi vemo, da ljubljanski mestni uslužbenci nimajo sijajnih plač.

Sodelovanje bolgarskega in jugoslovanskega združenja postaja vedno bolj tesno in prisrčno. Glavna zveza bolgarskih poljedelskih zadrug je poslala v Beograd kot svojega stalnega delegata Georgija Kožuharova, ki bo skrbel za čim uspešnejše in intenzivnejše sodelovanje obeh držav in narodov predvsem na zadržnem področju.

Letošnji pridelek opija v južni Srbiji se ceni na kakih 36.000 kilogramov. Večino opija je država že odkupila od kmetov potom Prizada.

Virovitiška občinska uprava ima že nekaj let neprestane sitnosti s tamkajšnje elektrarno, ki je v zasebnih rokah. Ker občinska uprava mesta Virovitice ni mogla plačati nekkih starih dolgov za električni tok, ki ga morajo Virovitičani plačevati po 11 dinarjev kilovatno uro, so lastniki elektrarne preteklo zimo enostavno ustavili dobavo toka mestni občini za javno razsvetljavo, o čemer smo v našem listu že poročali. Sedaj gore po virovitiških cestah in ulicah zopet petrolejske svetilke, kakor v srednjem veku. Pred kratkim je pa SUZOR odobril virovitiški mestni občini posojilo 3 milijone dinarjev, s katerim si bo mestna občina zgradila lastno moderno električno centralo.

Rekordno žetev rži je imela letos Rumunija, ki je pridelala 587.000 ton rži napram 433.000 tonam lani in napram povprečno 369.000 tonam v zadnjih petih letih.

Število tujih turistov na Češkoslovaškem je padlo letos v mesecu juniju na 430.000 napram 921.100 v lanskem juniju. Ta občutni padec gre predvsem na rovaš znižanja števila potnikov iz Nemčije, bivše Avstrije in Madžarske, ki sedaj Češkoslovaško docela bojkotirajo.

Smrt jih rešuje. Berlinska vlada je uradno obvestila tamkajšnje židovsko versko občino, da je v zadnjem času umrlo v koncentracijskem taborišču blizu Weimarja 40 Židov.

Italijanski vojaški manevri bodo prirejani prihodnje dni v izredno velikem obsegu v Abruzih.

Obiščite

VII. MARIBORSKI TEDEN

od 6. do 15. avgusta 1938

Polovična vožnja na železnicah od 4. do 17. avgusta 1938

Veliki narodni tabor dne 14. VIII. 1938 — Jubilejna kulturna razstava ob priliki 20 let. Jugoslavije v Mariboru

VELIKA GOSPODARSKA IN KULTURNA REVUJA

Industrija - Tekstil - Trgovina - Obrt - Kmetijska razstava - Razstava cest - Tujskoprometna razstava - Fotoamaterska razstava - Filatelistična razstava - Gostinstvo - Vinska pokušnja - Ženska ročna dela - Razstava narodnih noš iz vseh krajev države - Razstava „Nanos“ - Čebelarstva razstava - Razstava malih živali - Koncertne in gledališke prireditve - Sportne prireditve - Veselični park na razstavišču itd.

Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji ...
Zeleno romantično Pohorje ...
Vinorodne Slovenske gorice ...
Gostoljubni, lepi Maribor — Vas v a b i j o!

Zaradi pomanjkanja bencina na vsem japonskem je japonska vlada izdala naredbo, s katero se omejuje poraba bencina za vsa zasebna vozila. Zasebniki smejo za svoje avtomobile porabiti vsak mesec le po 140 litrov bencina.

Madžarska vlada organizira posebne tečaje za brezposelne mlade ljudi, ki bodo zasedli vsa mesta v intelektualnem in gospodarskem življenju na Madžarskem, ki se bodo izpraznila z odpustom Židov ob uveljavitvi novega zakona o Židih.

Zadnji popis prebivalstva v Italiji kaže, da pripada 47,49% Italijanov industrijskim delavcem, 8,2% trgovini, 3,8% prometu in 0,2% zavarovalnim družbam.

Umestna kazen. Vlada maršala Čangkajška uveljavlja še nadalje drakonske ukrepe proti vsem Kitajcem, ki iz materialnih ali drugih nagibov služijo Japoncem. Tako je bilo nedavno zaradi korupcije ustrelenih več generalov in višjih upravnih uradnikov centralne vlade. Taki ukrepi bi bili umestni tudi v nekaterih evropskih državah, ki sloviijo zaradi neizmerne korupcije v svojih upravah...

Židje v Palestini organizirajo v posameznih mestih lastno milico v obrambo pred napadi Arabcev.

V vsej Švici so izredno svečano proslavili 1. avgust kot spomin na dan, ko je bila pred 600 leti ustanovljena švicarska federacija.

Prostovoljni prispevki češkoslovaških državljanov v sklad za narodno obrambo so doslej že presegli vsoto 400 milijonov čeških kron.

Poljski fisk je zopet prepoln alarmantnih vesti, da nameravajo Nemci v bližnji bodočnosti zasedi Gdansk. Tozadevne podrobne instrukcije iz Berlina je gdanski narodnosocialistični voditelj Förster baje že dobil.

Novi angleški zakon o vojski in mornarici daje slehernemu častniku jamstvo, da bo napredoval lahko najmanj za majorja. Obenem se skrajšajo roki za napredovanja in službena doba za dosego polne pokojnine.

Rumunske državne železnice so izdale posebne ostre odredbe, s katerimi se prepoveduje vožnja na vseh rumunskih vlakih potnikom brez osebne legitimacije, pijancem, kakor tudi vsem osebam z nečisto obleko in bosonogim.

Ogorčenje nemškega tiska nad nekaterimi samostojnimi nastopi angleške javnosti in angleškega tiska zavzema zelo ostre oblike. Sedaj se nemški listi zopet zgražajo in jezijo nad «nesramnim» vprašanjem angleškega poslanca v spodnji zbornici Mantedgeja,

ki je vprašal, ali morejo nova angleška letala prinesiti 40 bomb do Berlina? Nemški listi tudi ne morejo prenesti nastopa angleškega parlamenta, v katerem so se mnogi ugledni poslanci energično zavzeli za zaščito Židov.

V ameriškem zunanjem ministrstvu je bil ustanovljen poseben osek, ki ima nalogo baviti se izključno le z intelektualnim umetniškim zblizanjem Amerike z ostalimi državami sveta.

Lepi izgledi. Na Angleškem gradijo novo velikansko kemično tovarno v oborožitvene namene. Tovarna bo veljala nad četrtilijarde dinarjev.

Svetovni esperantski kongres zaseda v Londonu in je navzočih nad 1700 delegatov iz skoro vseh držav sveta.

Dokazi prijateljstva. Nedavno je bil med Italijo in Anglijo sklenjen poseben prijateljski pakt, ki pa praktično še ni stopil v življenje. Nov dokaz za to je dopisnik angleških listov «Observerja» in «Cristhian Monitorja» dr. Kremona, ki ga je italijanska vlada pozvala, da takoj zapusti Italijo, v kateri je živel kot anglež polnih 16 let.

Selitev zakladov. V Francijo so prepeljali španski republikanci te dni s tovornimi avtomobili 180.000 kg zlata v palicah in srebrnega denarja, ki je last španske republikanske vlade. Zlato so shranili v blagajnah francoske Narodne banke.

Na kongresu Francozov, prebivajočih izven Francije, ki se te dni vrši v Parizu, so nekateri znani gospodarstveniki naglašali, da je v nacionalistični Spaniji še izpred državljanske vojne investirana poldruga milijarda frankov francoskega kapitala.

Velika japonska ofenziva se je pred dnevi ustavila, baje zaradi «velikega deževja». Nasprotno pa napredujejo kitajske čete maršala Čangkajška ob Rumeni reki in ob lunghajski železnici.

Angleški ministrski predsednik Chamberlain je ostal na neko interpelacijo v spodnji zbornici, kaj misli o češkoslovaškem načrtu narodnostnega statuta, enostavno odgovor dolžan.

Del londonskega tiska, dasiravno z gotovo rezervo odobrava odhod lorda Runcimana v Prago, naglašajo, da se nahaja ključna situacija vendarle v Berlinu.

Puške za kruh. Po informacijah «Daily Expressa» je Nemčija prodala Madžarski večji del bivšega avstrijskega orožja, ki ga bo Madžarska plačala s poljskimi pridelki.

Poskusna vožnja z novim električnim vlakom na progi Rim—Triepelj je dala dobre rezultate. Vlak je dosegel povprečno brzino 150 km na uro.

Za grudo in dom

KAKO NAJ JEMO

Mnogi ljudje zelo grešijo glede svoje prehrane in pretirano jedo, škodujoč s tem ne le svojemu zdravju, temveč zmanjšujejo istočasno, ustvarjajoč nešteto nevarnosti raznih bolezenskih obolenj, svojo delovno zmožnost in kljubujejo vsem naravnim zakonom. Pri določitvi prave diete, potrebne za naše zdravje, je važen precizen odgovor na vprašanje: «Kdaj, kaj in kako naj jemo?» Na to vprašanje odgovor ni lahek. Kaj naj jemo? Jesti je treba vse, vendar je treba izbrati za slehernega posameznika le ono, kar mu prija, kar mu vzbuja tek in kar mu nikakor ne more škodovati, obenem pa mu olajša proces prebave. Isto pravilo velja za pijače. Predvsem moramo izločiti alkoholne pijače in ostrejšje začimbe. Kdaj naj jemo? Vedno ob istem času, strogo redno, sistematično in racionalno. Samo tako bomo ohranili želodec in čreva zdrava. Pravi čas zajtrka je pol ure potem, ko smo vstali iz postelje. Kdor ima boljši in večji tek, lahko zajtrkuje še drugič okrog pol 10. ure dopoldne. Kosilo naj bo vedno točno opoldne ali najpozneje do 1. ure popoldne, večerja pa vedno dve uri prej, preden ležemo k počitku. Enako strogo, kakor na jed, moramo paziti tudi na redno iztrebljanje, pravilno prebavo in se moramo vedno izogibati zaprtju. Kako je treba jesti? To je morda najvažnejše vprašanje ljudske higiene. Zahodni kulturni narodi so že davno uspešno rešili to težko vprašanje. Danes ve tudi že najneizobraženejši delavec v Angliji, Franciji ali Nemčiji, kdaj in kako naj je. (Kako naj je, pa na Nemškem določa firer s svojimi trabanti, ki se pa jedilnega lista, namenjenega nemškemu narodu, niti najmanj ne drže. Op. uredn.) Tamkajšnji delovni človek ničesar ne je naglo, hlastno in pohlepno oziroma požrešno. Vsak zalogaj dobro prežveči in pazi na to, da ni jed niti prevroča, niti prehladna. V uživanju alkohola je zelo zmeren in tudi ne kadji mnogo. Kdor bi rad shujšal, mora biti v vsem tem zelo zmeren. Vsaka, tudi najnedolžnejša dijeta spada pod strogo zdravniško nadzorstvo. Zobje morajo biti zdravi, grlo moramo po vsaki jedi izpirati, piti moramo večkrat zdravilne in blagodejne čaje ter sploh paziti na vse, kar bi moglo spraviti v nevarnost naše zdravje.

★
Za rast človeškega telesa je predvsem potreben vitamin «E», ki se nahaja v velikih množinah predvsem v zelenih listih skoro sleherne rastline. V posebno veliki množini ga najdemo v pšenici, dokler je še zelena in mlečna.

14. VIII. vsi v Maribor!

Bolgarski turizem

Mestna občina v Sofiji bo pričela v kratkem graditi moderno žično železnico v gorovje v svoji bližini in hoče tako omogočiti širokemu občinstvu obisk prekrasne planine Vitoš, ki se dviga nad Sofijo. Začetna postaja bo med vasi Bojana in Dragalevci. Vsa proga bo dolga 2600 m. Končna postaja bo Kamen del v višini 1460 m nad morjem. Do začetne postaje bo podaljšana sofijski tramvaj. Na žični železnici bosta obratovala dva vagona, vsak za 80 potnikov. Računa se, da se bo moglo v obeh smereh prepeljati na uro najmanj po 400 oseb. Ko bo železnica dograjena, bodo ob končni postaji sezidali velik moderen hotel in sanatorij. Pričakuje se, da bo nova žična železnica najbolj frekventirana v času smučarske sezone.

ZNIZALI SMO CENE

Za lepe dneve najcenejši in najprimernejši platneni čevlji za otroke z gumastim podplatom. Vel. 27-34 Din 15.—, št. 35-42 Din 19.—, moški Din 25.—. Izdelujemo jih v beli, sivi in drap barvi.

Pridnim otrokom za poletje fleksibilne sandale, z okraskom in spango preko rista. — Od št. 27-30 Din 39.—.

Te sandale iz močnega usnja, z usnjenim podplatom so najboljše otroška obutev za poletje.

Okusni in močni otroški čevlji, izdelani iz močnega boksa z usnjeno peto in usnjenim podplatom. št. 31-34 Din 59.

Trpežni in močni pa vseeno lahki visoki čevlji za dečke iz rjavega boksa z usnjenim podplatom.

Izpopolnite Vašo letno garderobo s temi okusnimi čevlji iz belega nubuka z nizko peto in zavezo preko rista.

Modri, vedno moderni čevlji s polvisoko peto, so okusno okrašeni z luknjicami in dajo nogi dovolj zraka.

Odlični dekliški čevlji, izdelani iz rjavega boksa, kombinirani s temnorjavim semišem. Isti čevlji, izdelani iz črnega laka, kombinirani s črnim semišem.

Finl dekliški čevlji na zavezo. Pristojajo k kostimu. Primerni so za sprehod in daljšo hojo, ker so udobni in imajo nizko peto.

Moške sandale, izdelane iz močnega boksa, s prvovrstnim usnjenim podplatom. — Okusno okrašene z luknjicami, udobne ter dajo nogi dovolj zraka.

Elegantne moške sandale, izdelane iz belega semisa, z usnjenim podplatom in usnjeno peto. Pristojajo dobro k svetlim hlačam.

Moški, na rom šivani polčevlji, izdelani iz finega nubuka, zelo zračni z luknjicami okrasom in usnjenim podplatom.

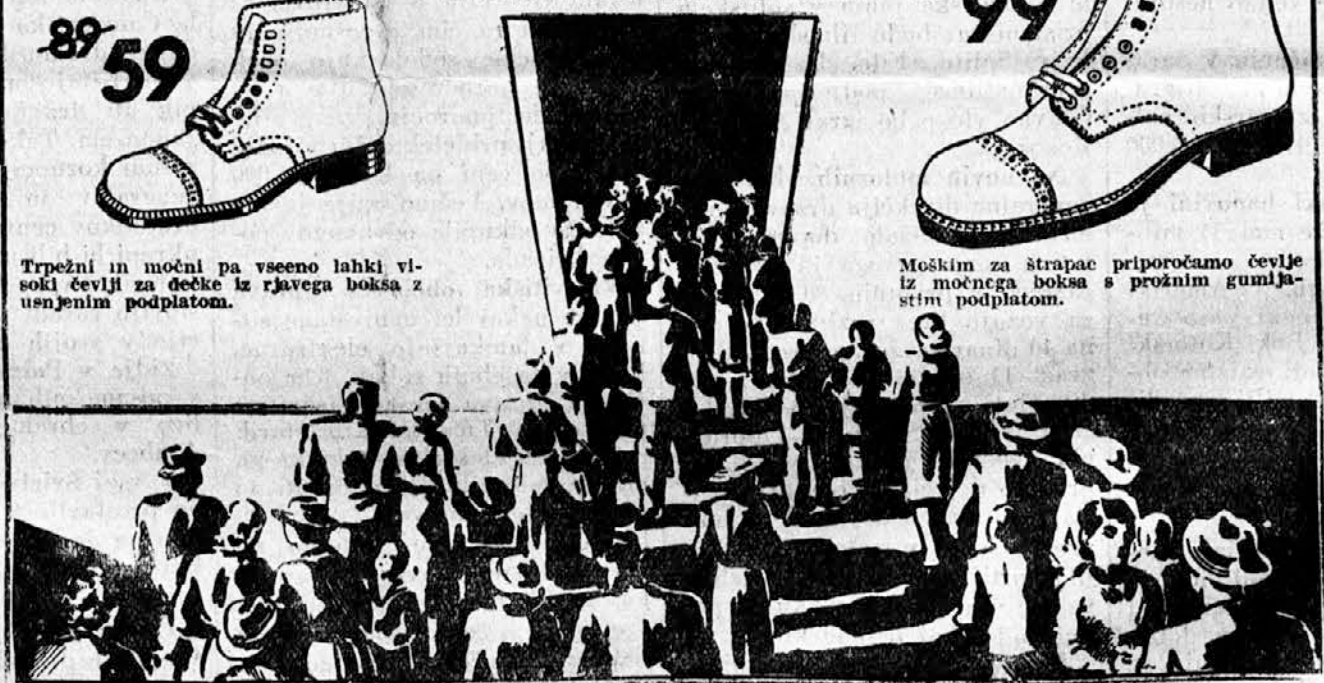

Bogato okrašeni moški čevlji, izdelani iz sivga semisa ali drap usnja z usnjenim podplatom. Pristojajo k vsaki letni obleki.

Moškim za štrpae priporočamo čevlje iz močnega boksa s prožnim gumjastim podplatom.

Rata

OPTIK J. GOLDSTEIN

Ljubljana, pod Trančo 1

priporoča po nizkih cenah prvovrstna očala, daljnogleda, triedre, tiakomere, toplomere i. t. d.

Priložnostni nakup

Več prvovrstnih še popolnoma novih šivalnih strojev, koles in otroških vozičkov in večje število že rabljenih, vse po neverjetno nizkih cenah edino

pri „PROMET“
Napoleonov trg

(nasproti Križanske cerkve) v Ljubljani

Dovžan Ivan

dipl. krojačnica za dame in gospode

Ljubljana, Sv. Petra c. 81

Izvršuje vsa v stroko spadajoča dela po najnovejši modi in po najsolidnejših cenah

Postrežba točna

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti „Nebotičnika.“

Gostilna „Pri Makselnu“

Sp. Šiška, Jernejeva cesta 24

Vas vljudno vabi, da jo obiščete.

Postreženi boste s priznano dobro domačo dolensko šunko in z domačimi dolenskiimi klobasami.

Topla in mrzla jedila vedno na razpolago. Došla nova pošiljka višjih vin. Prav tako točim prvovrstna štajerska in dolenska vina.

Moderno urejeno balinišče, je vedno na razpolago.

Priporoča se
MAKS KLANČAR.

Gostilna „ŠTRAJZEL“

Poravnajte naročnino!